2024/596

2024.3.7.

A BIZOTTSÁG (EU) 2024/596 AJÁNLÁSA

(2023. december 18.)

Dánia 2021–2030-as időszakra szóló aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervének tervezetéről, valamint Dánia intézkedéseinek az Unió klímasemlegességi célkitűzésével és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangjáról

(Csak a dán nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére,

tekintettel az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére és 14. cikke (6) bekezdésére,

tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelete ([2]) és különösen annak 7. cikke (2) bekezdésére,

mivel:

Ajánlások Dánia 2021–2030-as időszakra szóló aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervének (a továbbiakban: NEKT) tervezetéről

(1) Dánia 2023. június 29-én nyújtotta be aktualizált, integrált nemzeti energia- és klímatervének tervezetét.

(2) Az (EU) 2018/1999 rendelet (az energiaunió irányításáról szóló rendelet) 3. cikke és I. melléklete meghatározza azokat az elemeket, amelyeket bele kell foglalni az aktualizált integrált nemzeti energia- és klímatervekbe. A Bizottság 2022 decemberében fogadta el az „Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához” című közleményt ([3]). Az iránymutatás azonosította a bevált gyakorlatokat, valamint felvázolta az energia- és éghajlatpolitika közelmúltbeli szakpolitikai, jogi és geopolitikai fejleményeit.

(3) Annak érdekében, hogy a zöld és méltányos átállás felgyorsítása révén stabilizálja az energiabiztonságot és a megfizethetőséget, a Bizottság a REPowerEU tervhez ([4]) kapcsolódóan, és az európai szemeszter 2022. és 2023. évi ciklusának részeként kiemelt hangsúlyt helyezett a tagállamok energia- és éghajlat-politikai reformjára és beruházási szükségleteire. Ez tükröződik a Dániára vonatkozó 2022. és 2023. évi országjelentésekben ([5]), valamint a Dániának szóló tanácsi ajánlásokban ([6]). A tagállamoknak végleges aktualizált integrált energia- és klímatervükben figyelembe kell venniük a legutóbbi országspecifikus ajánlásokat.

(4) A Bizottság a közös kötelezettségvállalási rendelet ([7]) szerinti nemzeti célértékek teljesítésére vonatkozó ajánlásait arra alapozza, hogy a tagállamok – figyelembe véve a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti rugalmassági mechanizmusok alkalmazására vonatkozó szabályokat – valószínűsíthetően teljesítik-e a 2030-ra kitűzött célokat.

([1]) HL L 328., 2018.12.21., 1. o.
([2]) HL L 243., 2021.7.9., 1. o.
([3]) A Bizottság közleménye – Iránymutatás a tagállamok számára a 2021–2030-as időszakra vonatkozó nemzeti energia- és klímatervek aktualizálásához (HL C 495., 2022.12.29., 24. o.).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) SWD(2022) 607 final, SWD(2023)604 final.
([6]) COM(2022) 607 final, Ajánlás – A Tanács ajánlása; COM(2023) 604 final, Ajánlás – A Tanács ajánlása.
([7]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.), az a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlatpolitikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról szóló (EU) 2018/842 rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/857 rendelettel (HL L 111., 2023.4.26., 1. o.) bevezetett módosításoknak megfelelően.

(5) A szén-dioxid-leválasztásra, -hasznosításra és -tárolásra vonatkozó bizottsági ajánlások célja, hogy áttekintést lehessen kapni e technológiák tervezett nemzeti szintű bevezetéséről, és ezen belül a következőkkel kapcsolatos információkról: a 2030-ig leválasztani tervezett szén-dioxid éves mennyiségei, a 2003/87/EK irányelv ([8]) hatálya alá tartozó létesítményekből vagy más forrásokból, például biogén forrásokból vagy a levegőből történő közvetlen leválasztásból származó szén-dioxid-leválasztási forrás szerinti bontásban; a tervezett szén-dioxid-szállítási infrastruktúra; valamint a 2030-ra a tervek szerint rendelkezésre álló potenciális belföldi szén-dioxid-tárolási kapacitás és -befecskendezési térfogat.

(6) Az (EU) 2018/841 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó rendelet, a továbbiakban: LULUCF-rendelet) ([9]) szerinti teljesítményre vonatkozó bizottsági ajánlások a 2021–2025-ös időszak (1. időszak) tekintetében a negatív egyenleg tilalmának a tagállam általi teljesítésével, a 2026–2030-as időszak (2. időszak) tekintetében pedig a tagállam nemzeti célértékével foglalkoznak, figyelembe véve a rugalmassági mechanizmusok alkalmazására vonatkozóan az említett rendeletben meghatározott szabályokat. A Bizottság ajánlásai azt is figyelembe veszik, hogy az 1. időszakban a LULUCF-rendelet hatálya alá tartozó bármely kibocsátástöbblet automatikusan átkerül a közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá.

(7) Ahhoz, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás megfelelően támogassa az energiával és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos célkitűzések elérését, alapvető fontosságú az éghajlatváltozás azon potenciális veszélyeinek azonosítása, valamint az éghajlattal kapcsolatos azon sebezhetőségek és kockázatok elemzése, amelyek hatással lehetnek az érintett területekre, lakosságra és ágazatokra. A Bizottság éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó ajánlásai figyelembe veszik, hogy Dánia milyen mértékben épített be az aktualizált nemzeti energia- és klímatervébe olyan alkalmazkodási célokat, amelyek figyelembe veszik azokat az éghajlati kockázatokat, amelyek esetlegesen megakadályozhatják, hogy Dánia elérje az energiaunió célkitűzéseit és célértékeit. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó tervezett és végrehajtott konkrét szakpolitikák és intézkedések hiányában veszélyben van az energiaunió különféle dimenzióival kapcsolatos célkitűzések elérése.

(8) A megújuló energiával kapcsolatos célok szintjére vonatkozó bizottsági ajánlások egyrészt az (EU) 2018/1999 rendelet II. mellékletében meghatározott, objektív kritériumokon alapuló képletre támaszkodnak; másrészt pedig a Dánia aktualizált nemzeti energia- és klímatervének tervezetéből hiányzó, azon főbb szakpolitikákra és intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik, hogy Dánia kellő időben és költséghatékonyan teljesítse a megújuló energiára vonatkozó kötelező, 2030-ig elérendő legalább 42,5 %-os uniós célértékhez való nemzeti hozzájárulását, szem előtt tartva, hogy e célérték a közös törekvések jegyében az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([10]) értelmében a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében 45 %-ra növekedjen. A Bizottság ajánlásai továbbá Dániának az említett irányelv 15a., 22a., 23., 24. és 25. cikkében meghatározott konkrét célértékekhez való hozzájárulásán, valamint az irányelv gyors átültetését és végrehajtását célzó kapcsolódó szakpolitikákon és intézkedéseken alapulnak. Az ajánlások az európai szélenergia-csomaggal összhangban tükrözik a megújuló energia és különösen a szélenergia alkalmazására vonatkozóan az átfogó, hosszú távú tervezés kidolgozásának jelentőségét, így növelve az európai feldolgozóipar és a hálózatüzemeltetők láthatóságát ([11]).

(9) Az energiahatékonysághoz való nemzeti hozzájárulásra vonatkozó bizottsági ajánlások egyrészt az energiahatékonyságról szóló (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([12]) 4. cikkén és az említett irányelv I. mellékletében szereplő képleten, másrészt pedig az annak végrehajtásához kapcsolódó szakpolitikákon és intézkedéseken alapulnak.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 1. o.), az az (EU) 2018/841 rendeletnek a hatály, a jelentéstételi és a megfelelési szabályok egyszerűsítése, és a 2030-ra vonatkozó tagállami célértékek meghatározása, valamint az (EU) 2018/1999 rendeletnek a nyomon követés, a jelentéstétel, az előrehaladásra vonatkozó nyomon követés és a felülvizsgálat javítása tekintetében történő módosításáról szóló, 2023. április 19-i (EU) 2023/839 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 107., 2023.4.21., 1. o.) bevezetett módosításoknak megfelelően.

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.), az (EU) 2018/2001 irányelvnek, az (EU) 2018/1999 rendeletnek és a 98/70/EK irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2023. október 18-i (EU) 2023/2413 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L, 2023/2413., 2023.10.31., ELI : http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj) bevezetett módosításoknak megfelelően.

([11]) Közlemény a szélenergiára vonatkozó európai cselekvési tervről, COM (2023) 669 final, 2023.10.24. és Közlemény az EU tengeri megújuló energiára vonatkozó törekvéseinek megvalósításáról, COM (2023) 668 final.

([12]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (HL L 231., 2023.9.20., 1. o.).

(10) A Bizottság ajánlásai – az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség mielőbbi felszámolása érdekében – különös figyelmet fordítanak a REPowerEU terv végrehajtásához szükséges célértékekre, célkitűzésekre és hozzájárulásokra, valamint a kapcsolódó szakpolitikákra és intézkedésekre. Emellett figyelembe veszik a „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért" csomag ([13]) végrehajtásából levont tanulságokat is. Az ajánlások tükrözik, hogy a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendeletből ([14]) és a földgázellátás biztonságáról szóló (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletből ([15]) eredő kötelezettségek fényében, valamint az energiatárolásról szóló bizottsági ajánlással ([16]) összhangban alapvető fontosságú, hogy az energiarendszer reziliensebb legyen.

(11) A Bizottság ajánlásai figyelembe veszik, hogy a rugalmasság szerepének megerősítése, valamint a fogyasztók szerepvállalásának növelése és védelme érdekében fel kell gyorsítani a belső energiapiac integrációját. A Bizottság ajánlásai azt is szem előtt tartják, hogy az (EU) 2018/1999 rendelet 3. cikkében és az (EU) 2023/2407 bizottsági ajánlásban ([17]) foglalt követelményekkel összhangban lényeges az energiaszegény háztartások számának felmérése is.

(12) A Bizottság ajánlásai annak fontosságát is tükrözik, hogy fejlesztési és gyártási kapacitásuk növelése érdekében kellő mértékben kell a tiszta energiával kapcsolatos kutatásba és innovációba történő beruházásokat biztosítani, ezen belül az energiaigényes iparágakra és más vállalkozásokra vonatkozó megfelelő szakpolitikákat és intézkedéseket kell megvalósítani, továbbá a „nettó zéró" ipar igényeinek kielégítése, valamint az erős, versenyképes és tiszta gazdaság Unión belüli megszilárdítása érdekében szükség van a munkaerő továbbképzésére is.

(13) A Bizottság ajánlásai a Párizsi Megállapodás keretében tett, a fosszilis tüzelőanyagok használatának fokozatos csökkentésére irányuló kötelezettségvállalásokra, valamint a fosszilis tüzelőanyagokat érintően nyújtott támogatások fokozatos kivezetésének fontosságára épülnek.

(14) A Bizottság beruházási szükségletekre vonatkozó ajánlása annak értékeléséből indul ki, hogy az aktualizált terv tervezete az energiaunió valamennyi dimenziója tekintetében általános áttekintést nyújt-e a célkitűzések, célértékek és hozzájárulások eléréséhez szükséges beruházási szükségletekről; feltünteti-e a finanszírozási forrásokat, megkülönböztetve a magán- és az állami forrásokat; olyan beruházásokat vázol-e fel, amelyek összhangban vannak Dánia helyreállítási és rezilienciaépítési tervével, Dánia területi igazságos átmenet tervével és az európai szemeszter keretében kiadott 2022–2023-as országspecifikus ajánlásokkal; és tartalmazza-e a tervezett szakpolitikák és intézkedések megalapozott makrogazdasági értékelését. A NEKT-nek a beruházási biztonság támogatása érdekében biztosítania kell a nemzeti szakpolitikák és intézkedések átláthatóságát és kiszámíthatóságát.

(15) A Bizottság ajánlásai tükrözik a széles körű regionális konzultáció alapvető fontosságát, valamint azt, hogy az Aarhusi Egyezménnyel ([18]) összhangban biztosítani kell a tervvel kapcsolatos korai és inkluzív konzultációt, és ezen belül a nyilvánosság hatékony, kellő tájékoztatás és elegendő időkeret melletti részvételét.

(16) A Bizottság igazságos átmenetre vonatkozó ajánlásai annak értékelését tükrözik, hogy Dánia terve kellő részletességgel azonosítja-e az éghajlatvédelmi és energetikai átállás releváns társadalmi, foglalkoztatási és készségfejlesztési hatásait, és felvázol-e az igazságos átmenetet támogató, ugyanakkor az emberi jogok és a nemek közötti egyenlőség előmozdításához egyaránt hozzájáruló, megfelelő kísérő szakpolitikákat és intézkedéseket.

(17) A Bizottság Dániának szóló ajánlásait az aktualizált NEKT tervezetének értékelése ([19]) támasztja alá, amelyet ezzel az ajánlással együtt tesznek közzé.

([13]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak – „Gázmegtakarítás a téli ellátásbiztonságért", COM(2022) 360 final.

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2019.6.14., 1. o.).

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 280., 2017.10.28., 1. o.).

([16]) A Bizottság ajánlása (2023. március 14.) az energiatárolásról – a dekarbonizált és biztonságos uniós energiarendszer támogatása, C/2023/1729 (HL C 103., 2023.3.20., 1. o.).

([17]) A Bizottság (EU) 2023/2407 ajánlása (2023. október 20.) az energiaszegénységről (HL L, 2023/2407., 2023.10.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

([18]) A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-i egyezmény (Aarhusi Egyezmény)

([19]) SWD(2023) 911.

(18) A 2024. június 30-ig benyújtandó végleges aktualizált integrált NEKT kidolgozása során Dániának kellő mértékben figyelembe kell vennie ezeket az ajánlásokat.

Ajánlások az Unió klímasemlegességi célkitűzésével és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangról

(19) Az (EU) 2021/1119 rendelet (az európai klímarendelet) értelmében a Bizottságnak értékelnie kell a nemzeti intézkedéseknek a klímasemlegességi célkitűzéssel és az alkalmazkodás terén elérendő előrehaladás biztosításával való összhangját. A Bizottság értékelte Dánia intézkedéseinek e célkitűzésekkel való összhangját ([20]). Az alábbi ajánlások az értékelés eredményein alapulnak. Dániának kellően figyelembe kell vennie, és az európai klímarendelettel összhangban nyomon kell követnie ezeket az ajánlásokat.

(20) Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos ambíció megerősítésének egyik kulcsfontosságú lépése a nemzeti éghajlat-politika megfelelő jogi keretének megvalósítása, amely kötelező érvényű, rendszeresen frissített alkalmazkodási célokat határoz meg a rezilienciaépítés terén elért általános előrehaladás mérésére. Az alkalmazkodással kapcsolatos politikáknak azokra a területekre vagy ágazatokra kell összpontosítaniuk, amelyek különösen érzékenyek az éghajlatváltozásra, vagy amelyek tevékenysége kulcsfontosságú más ágazatok rezilienciája szempontjából, illetve amelyek számottevő jelentőséggel bírnak a nemzetgazdaság vagy a közegészségügy szempontjából. Kiemelt választ kell adni azon hatások és kockázatok esetében, amelyek várhatóan hosszú élettartamú kritikus infrastruktúrákat vagy rendszereket érintenek, vagy várhatóan visszafordíthatatlan hatással vannak egyes rendszerekre, figyelembe véve a társadalmi-gazdasági fejlődéssel vagy más, nem éghajlati jellegű tényezőkkel való kölcsönhatásokat is. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás finanszírozására különböző uniós finanszírozási eszközök mozgósíthatók. Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásokat előtérbe kell helyezni, amikor a tagállamok a releváns uniós alapok keretében kidolgozzák nemzeti terveiket. A kiadások egyike sem veszélyeztetheti az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást: vagyis nem növelheti a kedvezményezettek vagy mások sebezhetőségét.

(21) A legkiszolgáltatottabb közösségek azok, amelyek esetében fokozott a valószínűsége annak, hogy az éghajlatváltozás hatással lesz rájuk. A különböző régiók és társadalmi-gazdasági csoportok éghajlati hatásoknak való egyenlőtlen kitettsége és az azokkal szembeni kiszolgáltatottsága fokozza a már meglévő egyenlőtlenségeket és sebezhetőségeket. Az igazságos rezilienciának csökkentenie kell az éghajlati kockázat egyenlőtlen terhét, és biztosítania kell az alkalmazkodásból származó előnyök méltányos elosztását.

(22) A természetalapú megoldások hatékony és költséghatékony alkalmazkodási és mérséklési lehetőségeket kínálnak, ha bevezetésüket stratégiai keretek, szakpolitikák és finanszírozás révén ösztönzik. E megoldások akár önállóan is végrehajthatók, de technológiaibb jellegű vagy infrastruktúra-alapú megoldásokkal kombinálva más alkalmazkodási és mérséklési intézkedésekbe is integrálhatók. A végrehajtás során figyelembe kell venni az ökoszisztémák összetettségét, az éghajlatváltozás várható hatásait, a helyi körülményeket, a kapcsolódó érdekeket és értékeket, valamint a társadalmi-gazdasági feltételeket,

AJÁNLJA, HOGY DÁNIA HOZZA MEG AZ ALÁBBI INTÉZKEDÉSEKET:

Az (EU) 2018/1999 rendelet szerint aktualizált nemzeti energia- és klímaterv tervezete tekintetében

1. Határozzon meg költséghatékony további szakpolitikákat és intézkedéseket, különösen a közlekedési és mezőgazdasági ágazatban, annak érdekében, hogy megszüntesse azt – az előrejelzések szerint – 10,5 százalékpontos hiányt, amely a közös kötelezettségvállalási rendelet alapján 2030-ra kitűzött, a 2005-ös szinthez képest –50 %-os nemzeti üvegházhatásúgáz-csökkentési cél eléréséhez még szükséges. Nyújtson be aktualizált előrejelzéseket annak bemutatására, hogy a meglévő és tervezett szakpolitikák hogyan fogják elérni a célt, és szükség esetén határozza meg, hogy a közös kötelezettségvállalási rendelet keretében rendelkezésre álló rugalmasságokat miként használják fel a megfelelőség biztosítására. Egészítse ki az irányelvekre és intézkedésekre vonatkozó információkat, egyértelműen meghatározva azok hatályát, ütemezését és lehetőség szerint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére gyakorolt várható hatását, többek között az uniós finanszírozási programok, például a közös agrárpolitika keretében megvalósuló intézkedések tekintetében.

2. Azonosítsa a leválasztani tervezett szén-dioxid forrásait.

([20]) Az uniós éghajlat-politikai fellépésről szóló 2023. évi eredményjelentés, COM(2023) 653 final, valamint bizottsági szolgálati munkadokumentum: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén az egyes tagállamokban az európai klímarendeletnek megfelelően elért eredmények értékelése, SWD(2023) 932.

3. Határozza meg az (EU) 2018/841 rendeletben rögzítettek szerinti nemzeti LULUCF-célérték eléréséhez vezető konkrét pályamodellt. Hozzon további intézkedéseket a LULUCF-ágazatot illetően, és számszerűsítse azok várható hatásait annak biztosítása érdekében, hogy ebben az ágazatban az üvegházhatásúgáz-elnyelés hatékonyan igazodjon a 2030-ra kitűzött, −310 Mt szén-dioxid-egyenérték uniós nettó elnyelési célértékhez és az (EU) 2018/841 rendeletben meghatározott −441 kt szén-dioxid-egyenérték országspecifikus elnyelési célértékhez. Közöljön további részleteket a tervezett intézkedésekről, számszerűsítve a várható hatásokat a LULUCF-ágazatban megvalósuló elnyelés vagy az abból származó kibocsátás tekintetében. Nyújtson egyértelmű tájékoztatást arról, hogy a közfinanszírozást (mind az uniós alapokat, többek között a közös agrárpolitikát, mind az állami támogatást) és a karbongazdálkodási rendszereken keresztül megvalósuló magánfinanszírozást hogyan használják fel következetesen és hatékonyan a nettó elnyelés nemzeti célértékének teljesítéséhez. Nyújtson tájékoztatást az (EU) 2018/1999 rendelet V. mellékletének 3. részével összhangban a nyomon követést, a jelentéstételt és az ellenőrzést szolgáló magasabb szintű/pontos földrajzi adatkészletek javítása terén elért eredményekről és az azok terén megvalósítandó előrehaladásról.

4. Bocsásson rendelkezésre további elemzést az éghajlattal kapcsolatos releváns sebezhetőségekről és kockázatokról a nemzeti célkitűzések, célértékek és hozzájárulások, valamint az energiaunió különböző dimenzióihoz tartozó szakpolitikák és intézkedések tekintetében. Körvonalazza alaposabban és számszerűsítse az energiaunió azon konkrét célkitűzéseihez és szakpolitikáihoz való kapcsolódást, amelyeket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó szakpolitikáknak és intézkedéseknek támogatniuk kell. Határozzon meg megfelelő részletességgel az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó olyan további szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek támogatják Dánia energiaunió keretében kitűzött nemzeti célkitűzéseinek, célértékeinek és hozzájárulásainak teljesítését.

5. Erősítse meg a megújuló energiaforrások legalább 71 %-os részarányára vonatkozó előrejelzést, amely a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében meghatározott, 2030-ra vonatkozó kötelező uniós megújulóenergia-célértékhez való hozzájárulás az (EU) 2018/1999 rendelet II. mellékletében szereplő képletnek megfelelően. Erősítse meg az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke a) pontjának (2) alpontja szerinti, a 2025-re és 2027-re vonatkozó referenciaértékek elérését szolgáló, kapcsolódó ütemterv-előirányzatot.

6. Bocsássa rendelkezésre a megújulóenergia-technológiák bevezetésének becsült ütemterveit és hosszú távú tervét a következő 10 évre vetítve, kitekintéssel 2040-ig. A módosított (EU) 2018/2001 irányelvvel összhangban a tervbe foglaljon bele az innovatív megújulóenergia-technológiákra vonatkozó, 2030-ig teljesítendő indikatív célértéket. A tervbe foglaljon bele egy konkrét célt, amely az épületek területén 2030-ra kitűzött indikatív célok eléréséhez való hozzájárulásra vonatkozik. Erősítse meg, hogy a tervezetben szereplő előrejelzések hozzájárulnak a fűtésre és hűtésre vonatkozó kötelező célokhoz a 2021–2025-ös és a 2026–2030-as időszakra vonatkozóan egyaránt, és a módosított (EU) 2018/2001 irányelv IA. mellékletében foglalt kiegészítések elérése érdekében alkalmazott indikatív célértékhez. Erősítse meg, hogy a fűtés és a hűtés tekintetében a megújuló energia részaránya 60 % felett marad a 2030-ig tartó időszakban. Erősítse meg, hogy a tervben szereplő előrejelzések hozzájárulnak a nem biológiai eredetű, megújuló üzemanyagok (RFNBO-k) kötelező szintjének 2030-ig történő megvalósításához az iparban. A tervbe foglaljon bele a közlekedésig ágazatban 2030-ig alkalmazandó korszerű bioüzemanyagokra és az RFNBO-kra vonatkozó részcélt.

7. A szakpolitikákat és intézkedéseket kellő részletességgel és számszerűsítéssel fejlessze tovább oly módon, hogy Dánia kellő időben és költséghatékonyan teljesíthesse a megújuló energiára vonatkozó kötelező, 2030-ig elérendő 42,5 %-os uniós célértékhez való nemzeti hozzájárulását, törekedve arra, hogy e célérték a közös céllal összhangban 45 %-ra növekedjen. Ismertesse részletesebben azokat a megújulóenergia-technológiákat, amelyek esetében gyorsabb és egyszerűbb eljárásokkal rendelkező, „a megújuló energiaforrások hasznosításának felgyorsítására alkalmas célterületeket” kíván kijelölni. A módosított (EU) 2018/2001 irányelvvel összhangban ismertesse a közlekedési ágazatban az üzemanyag- és energiaszolgáltatókra vonatkozó kötelezettség kialakítását és a tervbe foglaljon bele hasonló intézkedéseket a hidrogén iparban való előmozdítása és az Uniónak a megújuló hidrogén kereskedelmére való felkészítése érdekében.

8. A tervbe foglalja bele az erdei biomassza 2021–2030-as időszakot érintő energetikai célú belföldi kínálatának a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 29. cikkében foglalt, megerősített fenntarthatósági kritériumokkal összhangban álló értékelését, valamint annak értékelését, hogy az erdei biomassza energiatermelési célú tervezett felhasználása összeegyeztethető-e Dániának a felülvizsgált LULUCF-rendelet szerinti kötelezettségeivel, különösen a 2026–2030-as időszakra vonatkozóan, és jelölje meg a szóban forgó összeegyeztethetőséget biztosító nemzeti intézkedéseket és szakpolitikákat is. A tervbe foglaljon bele a biometán fenntartható előállításának előmozdítását célzó intézkedéseket, figyelembe véve Dánia fenntartható biogáz-/biometán-potenciálját és -termelését, a földgázfogyasztás profilját, a meglévő infrastruktúrát, a fermentációs maradék felhasználását és a biogén szén-dioxid alkalmazásait.

9. Bocsássa rendelkezésre a lehető legrészletesebben a módosított (EU) 2018/2001 irányelv rendelkezéseinek átültetését és végrehajtását célzó jogalkotási és nem jogalkotási szakpolitikák és intézkedések elfogadásához vezető lépések várható ütemtervét, különösen az előző pontokban említett intézkedések tekintetében.

10. A tervbe foglalja bele az EU 2030-ra kitűzött kötelező végsőenergia-fogyasztási célértékéhez való, az (EU) 2023/1791 irányelv 4. cikke és I. melléklete szerinti, vagy az említett irányelv 4. cikkének (5) bekezdése alapján a Bizottság által az egyes tagállamoknak 2024. március 1-jéig benyújtandó korrigált indikatív nemzeti hozzájárulással megegyező, végsőenergia-fogyasztás alapján meghatározott nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást. A tervbe foglalja bele a primerenergia-fogyasztás tekintetében az (EU) 2023/1791 irányelv 4. cikke és I. melléklete szerinti, nemzeti energiahatékonysági hozzájárulást az EU indikatív primerenergia-fogyasztási célkitűzéséhez. Ágazatonkénti bontásban határozza meg az összes közintézmény által elérendő energiafogyasztás-csökkentés mennyiségét. A tervbe szintén foglalja bele a közintézmények tulajdonában lévő, évente felújítandó fűtött és/vagy hűtött épületek teljes alapterületét vagy az ily módon elérendő éves energiamegtakarítást. Tüntesse fel a 2021. január 1. és 2030. december 31. közötti időszakban elérendő halmozott energiamegtakarítás mennyiségét, valamint adott esetben adjon magyarázatot arra, hogy miként állapították meg az éves megtakarítási arányt és a számítási alapértéket.

11. Határozzon meg az energiahatékonysági nemzeti hozzájárulások elérését szolgáló teljes körű szakpolitikákat és intézkedéseket, és különösen vázolja fel, hogy miként hajtják végre az energiahatékonyság elsődlegességének elvét. Határozzon meg hathatós energiahatékonyság-finanszírozási programokat és pénzügyi támogatási rendszereket, amelyek képesek mobilizálni a magánberuházásokat és a további társfinanszírozást. Határozzon meg továbbá energiatakarékossági intézkedéseket a halmozott végfelhasználási energiamegtakarítás előírt mennyiségének 2030-ig történő elérése érdekében.

12. A tervbe foglalja bele az energiahatékony és dekarbonizált nemzeti épületállomány biztosításához és a meglévő épületek 2050-ig kibocsátásmentes épületekké való átalakításához szükséges aktualizált ambíciószintet. A tervbe foglalja bele a 2030-ra és 2040-re vonatkozó köztes mérföldköveket, valamint ezek összehasonlítását a legújabb hosszú távú felújítási stratégiával. Adjon meg több információt az épületekre vonatkozó kapcsolódó intézkedésekről, és adja meg azok várható hatását az energiamegtakarításra.

13. Erősítse meg az energiarendszer rezilienciáját, különösen az energiatárolás kiépítésére vonatkozó célkitűzés meghatározásával. Részletesebben ismertesse, Dánia hogyan kívánja ösztönözni a gázkereslet csökkentését, valamint dolgozzon ki részletes szakpolitikákat és intézkedéseket e cél 2030-ig történő elérése érdekében. Értékelje, hogy az olaj-infrastruktúra (finomítók, olajtartalékok) megfelelő-e az olajkereslet várható csökkenése és az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású alternatívák felé való elmozdulás fényében.

14. A rugalmassági igények értékelésének fényében állapítson meg egyértelmű célkitűzéseket és célértékeket az energiarendszer rugalmasságának javítása érdekében hozandó keresletoldali válaszintézkedésekre vonatkozóan, és ismertesse az energiarendszer-integrációnak a módosított (EU) 2018/2001 irányelv 20a. cikkével összefüggésben történő megkönnyítésére irányuló további intézkedéseket.

15. Fejlessze tovább az energiaszegénység kezelésére alkalmazott megközelítést azáltal, hogy a tervbe belefoglalja a jelenleg érintett háztartások helyzetének értékelését, megjelöli az (EU) 2018/1999 rendeletben a csökkentésre előírt konkrét mérhető célértéket, valamint figyelembe veszi az (EU) 2023/2407 ajánlást. Részesítse előnyben a hatékony és jól célzott strukturális intézkedéseket az energiaszegénység kiváltó okainak kezelésére.

16. Tegye még egyértelműbbé a tiszta technológiák bevezetésére irányuló kutatásra, innovációra és versenyképességre vonatkozó nemzeti célkitűzéseket, és határozza meg a 2030-ig, illetve 2050-ig alkalmazandó pályamodellt az ipar dekarbonizációjának, valamint a vállalkozások klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállásának támogatására. Alakítson ki a nettó zéró projektek, köztük az energiaigényes iparágak szempontjából releváns projektek kidolgozását előmozdító szakpolitikákat és intézkedéseket. Ismertesse különösen az engedélyezési eljárásokra vonatkozó kiszámítható és egyszerűsített szabályozási keretet, és vázolja fel, hogy szükség esetén hogyan egyszerűsödik a nemzeti finanszírozáshoz való hozzáférés. Mutasson be részletes szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek a tiszta energiával kapcsolatos készségek fejlesztését, valamint a kulcsfontosságú kibocsátásmentes alkotóelemek és berendezések reziliens és fenntartható ellátási láncait célzó nyitott kereskedelem elősegítését szolgálják.

17. Pontosítsa az energia- és éghajlat-politikai célértékek eléréséhez szükséges magánberuházások mozgósításához szükséges reformokat és intézkedéseket. Adjon átfogó és következetes áttekintést a köz- és magánberuházások tekintetében jelentkező összesített és ágazatonkénti szükségletekről. Egészítse ki a gazdaság egészére kiterjedő, felülről építkező megközelítést egy alulról építkező projektspecifikus értékeléssel. A tervbe foglalja bele a teljes beruházási szükséglet bontását, és adjon meg a nemzeti, regionális és uniós finanszírozási forrásokra, valamint a mozgósítandó magán pénzügyi forrásokra vonatkozó további információkat. Adjon rövid leírást az állami költségvetésből finanszírozott, valamint a támogatásokat, kölcsönöket, technikai segítségnyújtást és állami garanciákat felhasználó vegyesfinanszírozási pénzügyi eszközök révén finanszírozott szakpolitikák és intézkedések végrehajtására kiválasztott pénzügyi támogatási rendszerek típusáról, beleértve a nemzeti fejlesztési bankok szerepét az adott rendszerekben és/vagy a magánfinanszírozás mozgósításának módját. Finanszírozási forrásként vegye fontolóra a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti, más tagállamok részére történő jogosultság-átruházások költséghatékony alkalmazását. Bocsássa rendelkezésre a tervezett szakpolitikák és intézkedések makrogazdasági hatásának részletes értékelését.

18. Szolgáljon további részletekkel az elemzési alapra vonatkozóan, a tervezett szakpolitikák és intézkedések keretében előrejelzéseket adva arra vonatkozóan, hogy az energiarendszer hogyan fog fejlődni, kitekintéssel 2040-ig.

19. Ismertesse, hogy Dánia hogyan és mikorra kívánja fokozatosan kivezetni a fennmaradó fosszilistüzelőanyag-támogatásokat.

20. Adjon részletesebb tájékoztatást az éghajlatvédelmi és energetikai átállás társadalmi, foglalkoztatási és készségfejlesztési következményeiről, illetve egyéb elosztási hatásairól, valamint az igazságos átmenetet támogató tervezett célkitűzésekről, szakpolitikákról és intézkedésekről. Határozza meg a támogatási formát, a kezdeményezések hatását, a megcélzott csoportokat és az elkülönített forrásokat, figyelembe véve a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról szóló tanácsi ajánlást ([21]). A tervbe a lehetőségekhez mérten foglaljon bele több olyan elemet, amelyek alapján megfelelő elemzés végezhető a jövőbeli Szociális Klímatervnek az (EU) 2023/955 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([22]) összhangban történő elkészítéséhez, beleértve annak ismertetését, hogy miként szándékozik értékelni az épületekre, a közúti közlekedésre és további ágazatokra vonatkozó, tüzelőanyag-égetéssel kapcsolatos kibocsátáskereskedelmi rendszernek a kihívásait és a legsérülékenyebb csoportokra gyakorolt társadalmi hatását, továbbá hogy miként szándékozik azonosítani a lehetséges kedvezményezetteket és a vonatkozó szakpolitikai keretet. Ismertesse, hogy a NEKT-ben meghatározott szakpolitikai keret hogyan járul hozzá Dánia Szociális Klímatervének elkészítéséhez, és hogyan biztosítják a két terv közötti összhangot.

21. Nyújtson világos és részletesebb áttekintést arról, hogy a konzultációs folyamat miként tette lehetővé az összes érintett hatóság, polgár és érdekelt fél – köztük a szociális partnerek – részvételét mind a tervezet, mind a végleges aktualizált terv elkészítésében.

22. Terjessze ki a már eddig is jól működő regionális együttműködést azáltal, hogy erőfeszítéseket tesz a gázellátás biztonsága érdekében szükséges kétoldalú szolidaritási megállapodások aláírására szomszédjával (Lengyelország), beleértve azokat is, amelyek az új, határokon átnyúló infrastruktúra kiépítése miatt szükségesek.

A NEMZETI INTÉZKEDÉSEKNEK A KLÍMASEMLEGESSÉGI CÉLKITŰZÉSSEL ÉS AZ ALKALMAZKODÁS TERÉN ELÉRENDŐ ELŐREHALADÁS BIZTOSÍTÁSÁVAL VALÓ, AZ (EU) 2021/1119 RENDELET SZERINTI ÖSSZHANG TEKINTETÉBEN

1. Fejezze be az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó politikák és fellépés megfelelő jogi keretének létrehozását. Biztosítsa, hogy az alkalmazkodással kapcsolatos prioritások, stratégiák, szakpolitikák, tervek és erőfeszítések arányosak legyenek az előrejelzett, éghajlatváltozással szembeni jövőbeli sérülékenységekkel és a kapcsolódó kockázatokkal az elérhető legjobb tudományos ismeretek, valamint a rendelkezésre álló éghajlat-előrejelző és korai előrejelző eszközök alapján. Az uniós finanszírozási programokból, például a közös agrárpolitikából és más releváns uniós alapokból származó támogatások felhasználása során helyezze előtérbe az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásokat. Az uniós forrásokból származó ráfordításai növeljék az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát, ám ne növeljék a sebezhetőségeket (azaz ne okozzanak jelentős kárt az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban).

2. Vonja be az éghajlatváltozás hatásaival szemben különösen kiszolgáltatottak érdekképviseleti csoportjait a Dánia éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodását célzó szakpolitika kialakításába és végrehajtásába. Dokumentálja a vonatkozó konzultációk folyamatait és eredményeit.

3. A nemzeti stratégiákban, szakpolitikákban és tervekben részesítse előnyben a természetalapú megoldásokat és az ökoszisztéma-alapú alkalmazkodást, továbbá ezek bevezetéséhez gondoskodjon beruházásokról is.

Kelt Brüsszelben, 2023. december 18-án.

a Bizottság részéről
Kadri SIMSON
a Bizottság tagja

([21]) A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról (HL C 243., 2022.6.27., 35. o.).
([22]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/955 rendelete (2023. május 10.) a Szociális Klímaalap létrehozásáról és az (EU) 2021/1060 rendelet módosításáról (HL L 130., 2023.5.16., 1. o.).